

Warszawa, dnia 8 czerwca 2015 r.

Poz. 765

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI¹⁾**

z dnia 29 maja 2015 r.

**zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej
w ramach działania „Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne” objętego Programem Rozwoju
Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020**

Na podstawie art. 45 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz. U. poz. 349) zarządza się, co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 18 marca 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz. U. poz. 415) wprowadza się następujące zmiany:

1) w § 3 ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. Przepisu ust. 5 nie stosuje się w przypadku, gdy zobowiązanie rolnośrodowiskowe utraciło ważność na podstawie art. 46 rozporządzenia Komisji (WE) nr 1974/2006 z dnia 15 grudnia 2006 r. ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania rozporządzenia Rady (WE) nr 1698/2005 w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) (Dz. Urz. UE L 368 z 23.12.2006, str. 15, z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem nr 1974/2006”.”;

2) w § 5 w ust. 5 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) uznaje się, że rolnik lub zarządca zaprzestał realizacji zobowiązania rolno-środowiskowo-klimatycznego”;

3) w § 12 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. W przypadku pakietu wymienionego w § 4 ust. 1 pkt 1, płatność rolno-środowiskowo-klimatyczna jest przyznawana do gruntów ornych, na których występują uprawy w rozumieniu art. 44 ust. 4 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1307/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego przepisy dotyczące płatności bezpośrednich dla rolników na podstawie systemów wsparcia w ramach wspólnej polityki rolnej oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 637/2008 i rozporządzenie Rady (WE) nr 73/2009, wymienione w ust. 1 załącznika nr 4 do rozporządzenia, przy czym w przypadku roślin wieloletnich mogą one występować na gruntach ornych przez okres nie dłuższy niż 3 lata w okresie objętym zobowiązaniem rolno-środowiskowo-klimatycznym.”;

4) w § 21:

a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. W przypadku gdy do rolnika lub zarządcy mają zastosowanie wymogi, o których mowa w § 4 ust. 3 pkt 1 lit. b lub pkt 2, rolnik lub zarządca składa do kierownika biura powiatowego Agencji przed upływem 25 dni od

¹⁾ Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi kieruje działem administracji rządowej – rozwój wsi, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 22 września 2014 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (Dz. U. poz. 1261).

dnia, w którym upływa termin składania wniosków o przyznanie płatności bezpośrednich w rozumieniu przepisów o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego w roku, w którym określono te wymogi, informację zawierającą wskazanie realizowanego wariantu oraz tych wymogów, sporządzoną na formularzu udostępnionym przez Agencję. Przepis ten stosuje się również w przypadku, gdy te wymogi ulegną zmianie w trakcie kolejnego roku realizacji zobowiązania rolno-środowiskowo-klimatycznego.”,

b) w ust. 4 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„W przypadku pakietu wymienionego w § 4 ust. 1 pkt 4 i 5, rolnik lub zarządca składa do kierownika biura powiatowego Agencji przed upływem 25 dni od dnia, w którym upływa termin składania wniosków o przyznanie płatności bezpośrednich w rozumieniu przepisów o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego w roku, w którym złożono wniosek o przyznanie pierwszej płatności rolno-środowiskowo-klimatycznej w ramach danego zobowiązania, oświadczenie:”,

c) ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. W przypadku gdy rolnik lub zarządca nie dokonał czynności, o której mowa w ust. 1, 4 lub 5, w terminie określonym w tych przepisach, kierownik biura powiatowego Agencji wzywa na piśmie rolnika lub zarządcę do dokonania tej czynności, w terminie 7 dni od dnia doręczenia wezwania.”,

d) w ust. 7 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„Czynność, o której mowa w ust. 1, 4 lub 5, dokonana:”;

5) w § 27 w ust. 10 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) ust. 8, do trybu przyznawania płatności rolno-środowiskowo-klimatycznej za dany rok zapisobiercy windykacyjnemu stosuje się odpowiednio § 24 ust. 3–11, z tym że do wniosku, o którym mowa w ust. 8, zapisobierca windykacyjny dołącza również oświadczenie, złożone na formularzu udostępnionym przez Agencję, obejmujące zobowiązanie do kontynuowania realizacji zobowiązania rolno-środowiskowo-klimatycznego podjętego przez rolnika lub zarządcę, który ustanowił zapis windykacyjny na rzecz tego zapisobiercy, do końca okresu objętego tym zobowiązaniem.”;

6) w § 33:

a) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Jeżeli zostanie stwierdzone uchybienie w przestrzeganiu przez rolnika wymogów określonych w części II ust. 1:

- 1) pkt 9 załącznika nr 2 do rozporządzenia, płatność rolno-środowiskowo-klimatyczna w ramach wariantu 2.1. podlega zwrotowi w części odpowiadającej procentowemu stosunkowi powierzchni obszaru, na którym stwierdzono to uchybienie, do powierzchni obszaru, na którym powinny być przestrzegane te wymogi w ramach danego wariantu;
- 2) pkt 11 załącznika nr 2 do rozporządzenia, płatność rolno-środowiskowo-klimatyczna nie przysługuje w danym roku w części dotyczącej wariantu 2.1. realizowanego na gruntach ornych położonych na obszarach zagrożonych erozją wodną, których wykaz jest określony w przepisach w sprawie norm w zakresie dobrej kultury rolnej zgodnej z ochroną środowiska.”,

b) ust. 11 otrzymuje brzmienie:

„11. W przypadku niedokonania w terminie czynności:

- 1) o której mowa w § 21 ust. 2, płatność rolno-środowiskowo-klimatyczna za realizację wariantu, w ramach którego mają zastosowanie wymogi, o których mowa w § 4 ust. 3 pkt 1 lit. b lub pkt 2, przysługuje rolnikowi lub zarządcy w wysokości zmniejszonej o 50%;
- 2) o których mowa w ust. 10, płatność rolno-środowiskowo-klimatyczna podlega zwrotowi w części stanowiącej 30% wysokości tej płatności.”,

c) w ust. 12 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„Jeżeli w kolejnym roku realizacji zobowiązania rolno-środowiskowo-klimatycznego zostanie ponownie stwierdzone to samo uchybienie, o którym mowa w ust. 1–3, 5, 6, 8, 9, ust. 11 pkt 1 i ust. 13, płatność rolno-środowiskowo-klimatyczna jest zmniejszana, a w przypadku ponownego stwierdzenia tego samego uchybienia, o którym mowa w ust. 11 pkt 2 – podlega zwrotowi, dodatkowo o kwotę stanowiącą:”,

- d) w ust. 13 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:
„Jeżeli zostanie stwierdzone uchybienie w przestrzeganiu przez rolnika lub zarządcę odpowiednich minimalnych wymogów dotyczących stosowania nawozów i środków ochrony roślin lub innych odpowiednich obowiązkowych wymogów, o których mowa w art. 28 ust. 3 rozporządzenia nr 1305/2013, płatność rolno-środowiskowo-klimatyczna w części dotyczącej pakietu lub jego wariantu, w ramach których powinien być przestrzegany dany wymóg zgodnie z załącznikiem nr 1 do rozporządzenia, przysługuje w wysokości zmniejszonej o kwotę stanowiącą iloczyn.”;
- 7) w § 35 dodaje się ust. 5 i 6 w brzmieniu:
„5. Rolnikowi, o którym mowa w ust. 1, nie może zostać przyznana kwota przeznaczona na refundację kosztów transakcyjnych poniesionych z tytułu, o którym mowa w § 18 ust. 1 pkt 1, do gruntów, dla których została sporządzona dokumentacja przyrodnicza w ramach zobowiązania rolnośrodowiskowego.
6. Przepisów ust. 1–5 nie stosuje się do rolnika, który realizuje zobowiązanie rolnośrodowiskowe uznane na podstawie § 35 ust. 1 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 13 marca 2013 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Program rolnośrodowiskowy” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007–2013 (Dz. U. poz. 361, z późn. zm.²⁾) za nowe zobowiązanie rolnośrodowiskowe, o którym mowa w art. 45 ust. 1 rozporządzenia nr 1974/2006, jeżeli to zobowiązanie zastąpiło zobowiązanie rolnośrodowiskowe podjęte przez tego rolnika przed dniem 15 marca 2014 r.”;
- 8) w § 36 ust. 1 otrzymuje brzmienie:
„1. W 2015 r. do wniosku o przyznanie płatności rolno-środowiskowo-klimatycznej można dołączyć kopie dokumentów, o których mowa w § 20 ust. 3, sporządzonych na formularzu udostępnionym przez Agencję na podstawie przepisów rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 13 marca 2013 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Program rolnośrodowiskowy” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007–2013.”;
- 9) § 37 otrzymuje brzmienie:
„§ 37. Jeżeli zobowiązanie rolnośrodowiskowe w ramach Pakietu 8. Ochrona gleb i wód, podjęte przez rolnika w 2012 r. albo 2013 r., albo 2014 r., a w przypadku zobowiązania rolnośrodowiskowego uznanego na podstawie § 35 ust. 1 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 13 marca 2013 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Program rolnośrodowiskowy” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007–2013 za nowe zobowiązanie rolnośrodowiskowe, o którym mowa w art. 45 ust. 1 rozporządzenia nr 1974/2006 – również w 2015 r., utraciło ważność na podstawie art. 46 rozporządzenia nr 1974/2006, rolnikowi temu nie przyznaje się płatności rolno-środowiskowo-klimatycznej w ramach wariantu 2.1.”;
- 10) załącznik nr 1 do rozporządzenia otrzymuje brzmienie określone w załączniku nr 1 do niniejszego rozporządzenia;
- 11) w załączniku nr 2 do rozporządzenia:
a) w części I w ust. 4 pkt 1 otrzymuje brzmienie:
„1) w zmianowaniu minimum 3 grup upraw, o których mowa w ust. 1 załącznika nr 4 do rozporządzenia, w ciągu 5 lat realizacji zobowiązania rolno-środowiskowo-klimatycznego;”,
b) w części II:
– w ust. 1:
– pkt 10 otrzymuje brzmienie:
„10) dopuszczalne spasanie mieszanek roślin jarych jesienią, a mieszanek roślin ozimych lub mieszanek roślin jarych i ozimych – wiosną, jeżeli doradca rolnośrodowiskowy dopuści taką możliwość;”,
– dodaje się pkt 11 w brzmieniu:
„11) utrzymywanie minimalnej okrywy roślinnej wymaganej przepisami w sprawie minimalnych norm na posiadanych przez rolnika gruntach ornych, na których nie jest realizowany ten wariant, w przypadku gdy grunty te oraz grunty, na których jest realizowany ten wariant, znajdują się na obszarach zagrożonych erozją wodną, których wykaz jest określony w przepisach w sprawie norm w zakresie dobrej kultury rolnej zgodnej z ochroną środowiska.”;

²⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. U. z 2013 r. poz. 1312, z 2014 r. poz. 324 i 1487 oraz z 2015 r. poz. 350.

- w ust. 2 pkt 2 otrzymuje brzmienie:
  - „2) zakaz spasania traw na pasie ochronnym w roku założenia pasa ochronnego, a w przypadku wysiania mieszanki traw w terminie od dnia 15 sierpnia do dnia 10 września – również zakaz koszenia traw na pasie ochronnym w tym roku;”
- c) w części IV w ust. 7 w pkt 2 lit. a otrzymuje brzmienie:
  - „a) częstotliwość koszenia: raz, dwa lub trzy razy w ciągu 5 lat realizacji zobowiązania rolno-środowiskowo-klimatycznego, jednak nie częściej niż co dwa lata, co określi ekspert przyrodniczy;”
- 12) w załączniku nr 4 do rozporządzenia ust. 1 otrzymuje brzmienie określone w załączniku nr 2 do niniejszego rozporządzenia;
- 13) załącznik nr 8 do rozporządzenia otrzymuje brzmienie określone w załączniku nr 3 do niniejszego rozporządzenia.

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi: *wz. T. Nalewajk*

Załączniki do rozporządzenia Ministra Rolnictwa
i Rozwoju Wsi z dnia 29 maja 2015 r. (poz. 765)

Załącznik nr 1

MINIMALNE WYMOGI DOTYCZĄCE STOSOWANIA NAWOZÓW I ŚRODKÓW OCHRONY ROŚLIN
ORAZ INNE ODPOWIEDNIE OBOWIĄZKOWE WYMOGI

Wymogi	Rodzaj uchybienia	Obszar, na którym powinny być przestrzegane wymogi	Współczynnik dotkli-wości uchybienia	Współczynnik trwałości uchybienia			Iloczyn współ-czynnika dotkli-wości i trwałości
				odwra-calna krótko-trwała	odwra-calna długo-trwała	nie-odwra-calna	
I. WYMOGI DOTYCZĄCE STOSOWANIA NAWOZÓW							
1. Niestosowanie w danym roku dawki nawozu naturalnego zawierającej więcej niż 170 kg azotu w czystym składniku na 1 ha użytków rolnych na obszarach położonych poza obszarami OSN – art. 17 ust. 3 ustawy z dnia 10 lipca 2007 r. o nawozach i nawożeniu (Dz. U. z 2015 r. poz. 625).	1. Stwierdzono zastosowanie w danym roku dawki nawozu naturalnego zawierającej więcej niż 170 kg azotu w czystym składniku na 1 ha użytków rolnych poza obszarami OSN.	Obszar objęty zobowiązaniem w ramach pakietu 1., 4. i 5.	20%	1,25	–	–	25%
2. Stosowanie komunalnych osadów ściekowych na obszarach położonych poza obszarami OSN zgodnie z zaleconymi dawkami, ustalonymi zgodnie z § 3 rozporządzenia Ministra Środowiska	2. Stwierdzono, że poza obszarami OSN zastosowano komunalne osady ściekowe w stopniu przekraczającym zalecane dawki komunalnych osadów	Obszar objęty zobowiązaniem w ramach pakietu 1., 2., 4. i 5.	20%	–	1,5	–	30%

wiska z dnia 6 lutego 2015 r. w sprawie komunalnych osadów ściekowych (Dz. U. poz. 257) – § 3 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 6 lutego 2015 r. w sprawie komunalnych osadów ściekowych.	ściekowych, o których mowa w § 3 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 6 lutego 2015 r. w sprawie komunalnych osadów ściekowych.						
II. WYMOGI DOTYCZĄCE STOSOWANIA ŚRODKÓW OCHRONY ROŚLIN							
1. Przeciwdziałanie zniesieniu środków ochrony roślin na obszary i obiekty niebędące celem zabiegu z zastosowaniem tych środków. Stosowanie środków ochrony roślin należy planować z uwzględnieniem okresu, w którym ludzie będą przebywać na obszarze objętym zabiegiem – art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o środkach ochrony roślin (Dz. U. z 2015 r. poz. 547).	1. Nie przeciwdziałano zniesieniu środków ochrony roślin na obszary lub obiekty niebędące celem zabiegu z zastosowaniem tych środków lub stwierdzono, że stosowanie środków ochrony roślin zaplanowano bez uwzględnienia okresu, w którym ludzie będą przebywać na obszarze objętym zabiegiem.	Obszar objęty zobowiązaniem w ramach pakietu 2., 3., 4. i 5.	20%	1,25	–	–	25%
2. Uwzględnienie integrowanej ochrony roślin w przypadku stosowania środków ochrony roślin oraz wskazanie sposobu realizacji wymagań integrowanej ochrony roślin w dokumentacji (ewidencji zabiegów) przez podanie przyczyny wykonania zabiegu środkiem ochrony roślin	2. Stwierdzono, że nie uwzględniono integrowanej ochrony roślin w przypadku stosowania środków ochrony roślin lub nie wskazano sposobu realizacji wymagań integrowanej ochrony roślin w dokumentacji (ewidencji zabiegów)	Obszar objęty zobowiązaniem w ramach pakietu 2., 3., 4. i 5.	20%	1,25	–	–	25%

– art. 35 ust. 3 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o środkach ochrony roślin.	przez podanie przyczyny wykonania zabiegu środkiem ochrony roślin.						
III. INNE ODPOWIEDNIE OBOWIĄZKOWE WYMOGI							
1. W parkach narodowych oraz rezerwach przyrody, z zastrzeżeniem art. 15 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r. poz. 627, z późn. zm.), przestrzega się zakazu: 1) użytkowania, niszczenia, umyślnego uszkodzenia, zanieczyszczenia i dokonywania zmian obiektów przyrodniczych, obszarów oraz zasobów, tworów i składników przyrody, 2) pozyskiwania skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, minerałów i bursztynu, 3) budowy lub przebudowy obiektów budowlanych i urządzeń technicznych, z wyjątkiem obiektów i urządzeń służących celom parku narodowego albo rezerwatu przyrody, 4) zmiany stosunków wodnych, regulacji rzek i potoków, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody	1. Stwierdzono, że w parkach narodowych oraz rezerwach przyrody, z zastrzeżeniem art. 15 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, nie jest przestrzegany zakaz: 1) użytkowania, niszczenia, umyślnego uszkodzenia, zanieczyszczenia i dokonywania zmian obiektów przyrodniczych, obszarów oraz zasobów, tworów i składników przyrody; 2) pozyskiwania skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, minerałów i bursztynu; 3) budowy lub przebudowy obiektów budowlanych i urządzeń technicznych, z wyjątkiem obiektów i urządzeń służących celom parku narodowego	Obszar gospodarstwa rolnego w granicach parków narodowych lub rezerwatów przyrody.	29%	–	–	1,75	50%

– art. 15 ust. 1 pkt 1, 6–8 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.	albo rezerwatu przyrody; 4) zmiany stosunków wodnych, regulacji rzek i potoków, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody.						
2. Nieniszczenie, nieuszkadzanie lub nieprzekształcanie pomnika przyrody (z wyjątkiem drzewa ustanowionego pomnikiem przyrody), stanowiska dokumentacyjnego, użytku ekologicznego lub zespołu przyrodniczo-krajobrazowego, jeżeli taki zakaz został wprowadzony – art. 45 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.	2. Stwierdzono zniszczenie, uszkodzenie lub przekształcenie pomnika przyrody (z wyjątkiem drzewa ustanowionego pomnikiem przyrody), stanowiska dokumentacyjnego, użytku ekologicznego lub zespołu przyrodniczo-krajobrazowego, pomimo tego, że taki zakaz został wprowadzony.	Obszar gospodarstwa rolnego.	29%	–	–	1,75	50%
3. Utrzymywanie czystości i porządku na obszarze gospodarstwa rolnego przez wyposażenie nieruchomości w pojemniki służące do zbierania odpadów komunalnych – art. 5 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2013 r. poz. 1399, z późn. zm.).	3. Stwierdzono brak utrzymywania czystości i porządku na obszarze gospodarstwa rolnego przez brak wyposażenia nieruchomości w pojemniki służące do zbierania odpadów komunalnych.	Obszar gospodarstwa rolnego.	10%	1,25	–	–	12,5%

4. Zachowywanie odmiany regionalnej w regionie pochodzenia – art. 28 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 9 listopada 2012 r. o nasiennictwie (Dz. U. poz. 1512, z późn. zm.).	4. Stwierdzono zachowywanie odmiany regionalnej poza regionem pochodzenia.	Obszar objęty zobowiązaniem w ramach wariantu 6.1. w zakresie roślin regionalnych i amatorskich wpisanych do krajowego rejestru.	29%	–	–	1,75	50%
5. Materiał siewny odmian regionalnych jest wytwarzany w regionie pochodzenia – art. 28 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 9 listopada 2012 r. o nasiennictwie.	5. Stwierdzono wytwarzanie materiału siewnego odmian regionalnych poza regionem pochodzenia.	Obszar objęty zobowiązaniem w ramach wariantu 6.2. w zakresie roślin regionalnych i amatorskich wpisanych do krajowego rejestru.	29%	–	–	1,75	50%
6. Uzyskanie świadectwa oceny laboratoryjnej materiału siewnego, zgodnego ze wzorem określonym w załączniku nr 1 do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i	6. Stwierdzono, że uzyskane świadectwo oceny laboratoryjnej materiału siewnego nie jest zgodne ze wzorem określonym w załącz-	Obszar objęty zobowiązaniem w ramach wariantu	10%	1,25	–	–	12,5%

Rozwoju Wsi z dnia 27 listopada 2013 r. w sprawie wzorów świadectw i informacji dotyczących oceny materiału siewnego (Dz. U. poz. 1554, z późn. zm.) – § 1 pkt 1 lit. b rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 27 listopada 2013 r. w sprawie wzorów świadectw i informacji dotyczących oceny materiału siewnego.	niku nr 1 do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 27 listopada 2013 r. w sprawie wzorów świadectw i informacji dotyczących oceny materiału siewnego.	6.2. w zakresie roślin regionalnych i amatorskich wpisanych do krajowego rejestru.					

1. Pakiet 1. Rolnictwo zrównoważone obejmuje następujące uprawy, rośliny i grupy upraw:

Lp.	Uprawy w rozumieniu art. 44 rozporządzenia nr 1307/2013	Rodzaje lub gatunki roślin	Grupa upraw
1	jęczmień jary	jęczmień jary	zboża
	jęczmień ozimy	jęczmień ozimy	
	kukurydza	kukurydza cukrowa, kukurydza pękająca, kukurydza woskowata, kukurydza zwyczajna	
	mieszanki zbożowe	mieszanka zbożowa	
	owies	owies bizantyjski, owies nagi (nagoziarnisty jary), owies siewny, owies szorstki	
	pszenica jara	pszenica orkisz – jara, pszenica płaskurka – jara, pszenica samopsza – jara, pszenica twarda – jara, pszenica zwyczajna – jara	
	pszenica ozima	pszenica orkisz – ozima, pszenica płaskurka – ozima, pszenica samopsza – ozima, pszenica twarda – ozima, pszenica zwyczajna – ozima	
	pszenżyto jare	pszenżyto jare	
	pszenżyto ozime	pszenżyto ozime	
	sorgo	sorgo techniczne, sorgo sułtańskie, trawa sudańska	
	żyto jare	żyto jare	
	żyto ozime	żyto krzyca, żyto ozime	
2	mieszanki	strączkowo-gorczykowa, strączkowo-słonecznikowa, strączkowo-zbożowa	mieszanki
3	fasola	fasola wielokwiatowa, fasola zwykła karłowa, fasola zwykła tyczna	strączkowe i warzywa strączkowe
	groch	groch siewny (jadalny i pastewny – peluszka), groch zwyczajny łuskowy, groch zwyczajny cukrowy	
	groszek	lędźwian	
	łubin	łubin biały, łubin wąskolistny, łubin żółty	
	seradela uprawna	seradela uprawna	
	soczewica jadalna	soczewica jadalna	
	soja zwyczajna	soja zwyczajna	
	wyka jara	bobik, bób, wyka siewna	
wyka ozima	wyka kosmata		

4	koniczyna	koniczyna egipska (aleksandryjska), koniczyna krwistoczerwona, koniczyna perska	bobowate drobno-nasienne
	nostrzyk	nostrzyk biały, nostrzyk żółty	
5	trawa lub inne pastewne rośliny zielne	mieszanka jednoroczna traw, trawy w siewie czystym z przeznaczeniem na nasiona, mieszanka jednoroczna traw z motylkowatymi drobnonasiennymi	trawa lub inne pastewne rośliny zielne
6	burak	burak cukrowy, burak ćwikłowy, burak liściowy (boćwina), burak pastewny	okopowe i warzywa korzeniowe
	cykoria	cykoria siewna (korzeniowa)	
	marchew	marchew jadalna, marchew pastewna	
	pasternak zwyczajny	pasternak zwyczajny	
	pietruszka	pietruszka korzeniowa, pietruszka naciowa	
	salsefia	salsefia	
	seler	seler korzeniowy, seler naciowy	
	skorzonera	skorzonera	
7	ziemniak	ziemniak	oleiste
	gorczyca biała	gorczyca biała	
	gorczyca czarna	gorczyca czarna	
	gorczyca sarepska	gorczyca sarepska	
	kapusta rzepak – ozimy	rzepak ozimy	
	kapusta rzepak – jary	brukiew, rzepak jary	
	rzepik ozimy	perko, rzepik	
słonecznik	słonecznik oleisty, słonecznik pastewny, topinambur		
8	dynia figolistna	dynia figolistna	warzywa kapustowate i rzepowate
	dynia olbrzymia	dynia olbrzymia	
	dynia piżmowa	dynia piżmowa	
	dynia zwyczajna	cukinia, dynia oleista, dynia pastewna, dynia zwyczajna, kabaczek, patison	
	kapusta warzywna	brokuł włoski, jarmuż, kalafior, kalarepa, kapusta brukselska, kapusta głowiasta biała, kapusta głowiasta czerwona, kapusta pastewna, kapusta włoska	

	kapusta właściwa	kapusta chińska, kapusta pekińska i rzepa ścier-niskowa	
	rzodkiew	rzodkiew czarna, rzodkiew biała, rzodkiew olei-sta, rzodkiewka	
9	proso	proso	proso
10	facelia błękitna	facelia błękitna	facelia
11	len	len oleisty i len włóknisty	len, lnianka
	lnianka siewna	lnianka siewna (lnicznik)	
12	mak	mak lekarski, mak wschodni	mak
13	gryka	gryka	gryka
14	arbuz	arbuz (kawon)	pozostałe warzywa
	cykoria	endywia eskariola, endywia kędzierzawa	
	czosnek	cebula kartoflanka, cebula perłowa, cebula wie-łopiętrowa, cebula zwyczajna, czosnek, czosnek niedźwiedzi, por, rokambuł, siedmiolatka, sza-lotka, szczypiorek	
	koper ogrodowy	koper ogrodowy	
	koper włoski	koper włoski (fenkuł)	
	melon	melon	
	oberżyna	bakłażan (oberżyna)	
	ogórek	ogórek	
	papryka roczna	papryka roczna	
	pomidor skórzasty	pomidor skórzasty	
	pomidor	pomidor	
	sałata	sałata głowiasta masłowa, sałata głowiasta kru-cha, sałata listkowa (rozetowa), sałata łodygo-wa, sałata rzymska	
	szpinak nowozelandzki	szpinak nowozelandzki	
	szpinak zwyczajny	szpinak warzywny (zwyczajny)	
15	chaber	chaber bławatek	rośliny miododajne
	pszczelnik	pszczelnik mołdawski	
	rukiew	rukiew wodna	
	ślaz	ślaz dziki, ślaz maurytański	
	ślazówka	ślazówka ogrodowa, ślazówka turyngska	

16	babka	babka lancetowata	zioła
	bazylija pospolita	bazylija pospolita	
	bylica	bylica estragon, bylica piołun	
	czarnuszka siewna	czarnuszka siewna	
	cząber	cząber ogrodowy	
	dzięgiel	dzięgiel leśny, arcydzięgiel litwor	
	dziurawiec zwyczajny	dziurawiec zwyczajny	
	fiołek trójbarwny	fiołek trójbarwny	
	hyzop lekarski	hyzop lekarski	
	jeżówka purpurowa	jeżówka purpurowa	
	kocanki piaskowe	kocanki piaskowe	
	kolendra siewna	kolendra siewna	
	kozieradka pospolita	kozieradka pospolita	
	kozłek lekarski	kozłek lekarski	
	krokosz barwierski	krokosz barwierski	
	krwawnik pospolity	krwawnik pospolity	
	lawenda wąskolistna	lawenda wąskolistna	
	lebiodka	lebiodka pospolita, majeranek ogrodowy	
	lnica	lnica (lnianka) pospolita	
	lubczyk ogrodowy	lubczyk ogrodowy	
	macierzanka	tymianek pospolity (właściwy)	
	melisa lekarska	melisa lekarska	
	mięta	mięta kędzierzawa, mięta pieprzowa	
	mniszek lekarski	mniszek lekarski	
	mydlnica lekarska	mydlnica lekarska	
	nagietek lekarski	nagietek lekarski	
	ogórecznik lekarski	ogórecznik lekarski	
	orlik pospolity	orlik pospolity	
	ostropest plamisty	ostropest plamisty	
	prawoślaz	malwa czarna, prawoślaz lekarski	
różeniec górski	różeniec górski		
rumian rzymski	rumian rzymski (szlachetny)		
rumianek pospolity	rumianek pospolity		
ruta zwyczajna	ruta zwyczajna		
serdecznik pospolity	serdecznik pospolity		

	szałwia	szałwia lekarska	
	szanta zwyczajna	szanta zwyczajna	
	wiesiołek	wiesiołek dwuletni	
	złocień dalmatyński	złocień dalmatyński	
	żeń-szeń prawdziwy	żeń-szeń prawdziwy	
17	komonica	komonica błotna, komonica zwyczajna	
	koniczyna biała	koniczyna biała	
	koniczyna czerwona	koniczyna czerwona	
	lucerna	lucerna chmielowa (nerkowata), lucerna mieszańcowa, lucerna sierpowata, lucerna siewna	
	mieszanka wieloletnia traw z motylkowatymi drobnonasiennymi	mieszanka wieloletnia traw z motylkowatymi drobnonasiennymi	wieloletnie
	mieszanka wieloletnia traw	mieszanka wieloletnia traw	
	poziomka	poziomka, truskawka	
	rutwica lekarska	rutwica lekarska	
	sparceta	sparceta piaskowa, sparceta (esparceta) siewna	
	szczaw	szczaw	

WYSOKOŚĆ WSPÓŁCZYNNIKÓW DOTKLIWOŚCI UCHYBIENIA ORAZ WSPÓŁCZYNNIKÓW
TRWAŁOŚCI UCHYBIENIA STOSOWANYCH DO DOKONYWANIA ZMNIJSZEŃ PŁATNOŚCI
ROLNO-ŚRODOWISKOWO-KLIMATYCZNYCH

Rodzaj uchybienia	Współczynnik dotkliwości uchybienia	Współczynnik trwałości uchybienia			Iloczyn współ- czynnika do- tkliwości i trwałości
		odwra- calna krót- kotrwała	odwra- calna dłu- gotrwała	nieodwra- calna	
		1,25	1,5	1,75	
Wszystkie pakiety					
I. Pakiet 1. Rolnictwo zrównoważone					
Zastosowanie 3 upraw w plonie głównym w danym roku na gruntach ornych w gospodar- stwie	32%	1,25	–	–	40%
Zastosowanie 2 upraw w plonie głównym w danym roku na gruntach ornych w gospodar- stwie	56%	1,25	–	–	70%
Zastosowanie 1 uprawy w plonie głównym w danym roku na gruntach ornych w gospodar- stwie	80%	1,25	–	–	100%
Udział uprawy, która zajmuje największą powierzchnię grun- tów ornych w gospodarstwie, przekracza 65% powierzchni wszystkich gruntów ornych w gospodarstwie w danym roku lub udział uprawy zbóż przekracza 65% powierzchni wszystkich gruntów ornych w gospodar- stwie w danym roku	20%	1,25	–	–	25%

Udział jednej z czterech upraw głównych jest mniejszy niż 10%, ale większy niż 5% powierzchni wszystkich gruntów ornych w gospodarstwie w danym roku	12%	1,25	–	–	15%
Udział każdej z dwóch upraw w ramach czterech upraw głównych jest mniejszy niż 10%, ale większy niż 5% powierzchni wszystkich gruntów ornych w gospodarstwie w danym roku	24%	1,25	–	–	30%
Udział każdej z trzech upraw w ramach czterech upraw głównych jest mniejszy niż 10%, ale większy niż 5% powierzchni wszystkich gruntów ornych w gospodarstwie w danym roku	32%	1,25	–	–	40%
Udział jednej z czterech upraw głównych jest mniejszy niż 5% powierzchni wszystkich gruntów ornych w gospodarstwie w danym roku	24%	1,25	–	–	30%
Udział każdej z dwóch upraw w ramach czterech upraw głównych jest mniejszy niż 5% powierzchni wszystkich gruntów ornych w gospodarstwie w danym roku	40%	1,25	–	–	50%
Udział każdej z trzech upraw w ramach czterech upraw głównych jest mniejszy niż 5% powierzchni wszystkich gruntów ornych w gospodarstwie w danym roku	56%	1,25	–	–	70%
Niewykonanie na gruntach ornych w pierwszym (lub poprzedzającym) lub w piątym (lub poprzedzającym) roku realizacji pakietu	50%	–	1,5	–	75%

chemicznej analizy gleby (pH, P, K, Mg i węgiel organiczny)					
Brak planu nawozowego, opartego na bilansie azotu oraz chemicznej analizie gleby, określającego dawki N, P, K, Mg i potrzeby wapnowania	20%	1,25	–	–	25%
Nie jest przestrzegany plan nawozowy, oparty na bilansie azotu oraz chemicznej analizie gleby, określający dawki N, P, K, Mg i potrzeby wapnowania	20%	1,25	–	–	25%
Zastosowanie mniej niż 3 grup upraw w ciągu 5 lat realizacji zobowiązania rolno-środowiskowo-klimatycznego	50%	–	–	1,75	88%
Niezastosowanie, najpóźniej w 4. roku okresu realizacji zobowiązania rolno-środowiskowo-klimatycznego, w dwóch różnych latach jednej z dwóch wymaganych praktyk dodatkowych – w przypadku działek rolnych, na których są uprawiane rośliny inne niż wieloletnie	15%	–	–	1,75	26%
Niezastosowanie, najpóźniej w 4. roku realizacji zobowiązania rolno-środowiskowo-klimatycznego, międzyplonu, jako jednej z dwóch wymaganych praktyk dodatkowych, pomimo zastosowania co najmniej dwóch wymaganych praktyk dodatkowych – w przypadku działek rolnych, na których są uprawiane rośliny inne niż wieloletnie	15%	–	–	1,75	26%

Niezastosowanie, najpóźniej w 4. roku realizacji zobowiązania rolno-środowiskowo-klimatycznego, międzyplonu, jako wymaganej praktyki dodatkowej – w przypadku działek rolnych, na których są uprawiane rośliny wieloletnie	15%	–	–	1,75	26%
Niezastosowanie, najpóźniej w 4. roku okresu zobowiązania rolno-środowiskowo-klimatycznego, w dwóch różnych latach żadnej z dwóch wymaganych praktyk dodatkowych	25%	–	–	1,75	44%
Zastosowanie komunalnych osadów ściekowych	15%	1,25	–	–	19%
II. Pakiet 2. Ochrona gleb i wód					
Wariant 2.1. Międzyplony					
Siewu roślin międzyplonowych dokonano w terminie po dniu 15 września, lecz do dnia 30 września	10%	1,25	–	–	13%
Siewu roślin międzyplonowych dokonano w terminie po dniu 30 września, lecz do dnia 15 października	20%	1,25	–	–	25%
Siewu roślin międzyplonowych dokonano w terminie po dniu 15 października	57%	–	–	1,75	100%
Wznowienie zabiegów agrotechnicznych przed dniem 1 marca	10%	1,25	–	–	13%
Gatunek rośliny dominującej w mieszance co najmniej 3-gatunkowej zastosowanej jako międzyplon przekracza 70% jej składu lub gatunki zbóż wykorzy-	15%	1,25	–	–	19%

stane w tej mieszance przekraczają 70% jej składu					
Zastosowanie jako międzyplon tylko jednego gatunku rośliny	25%	1,25	–	–	31%
Zastosowanie jako międzyplon mieszanki złożonej z dwóch gatunków roślin	15%	1,25	–	–	19%
Zastosowanie jako międzyplon mieszanki składającej się wyłącznie ze zbóż	25%	1,25	–	–	31%
Zastosowanie nawożenia międzyplonu	10%	1,25	–	–	13%
Zastosowanie w międzyplonie pestycydów	5%	1,25	–	–	6%
Zastosowanie komunalnych osadów ściekowych	15%	1,25	–	–	19%
Nieprzyoranie międzyplonu (nie dotyczy systemu bezorkowego)	10%	1,25	–	–	13%
Spasanie mieszanek w innych terminach niż jest to dopuszczalne	10%	1,25	–	–	13%
Wariant 2.2. Pasy ochronne na stokach o nachyleniu powyżej 20%					
Mieszanki traw zostały wysiane w nieodpowiednim terminie	40%	1,25	–	–	50%
Spasanie traw na pasie ochronnym w roku założenia pasa ochronnego lub w przypadku wysiania mieszanki traw w terminie od dnia 15 sierpnia do dnia 10 września – koszenie traw na pasie ochronnym w roku założenia pasa ochronnego	10%	1,25	–	–	13%
Zastosowanie komunalnych osadów ściekowych	15%	1,25	–	–	19%

Niewypasanie lub wypasanie od drugiego roku po założeniu pasa ochronnego w nieodpowiednim terminie	10%	1,25	-	-	13%
Niewykoszenie lub wykoszenie w nieodpowiednim terminie	10%	1,25	-	-	13%
Biomasa na wykoszonym pasie ochronnym nie została usunięta ani nie została rozdrobniona i równomiernie rozrzucona lub zabiegi te wykonano w nieodpowiednim terminie	10%	1,25	-	-	13%
III. Pakiet 3. Zachowanie sadów tradycyjnych odmian drzew owocowych					
Prowadzenie sadu niezgodnie z wymogami, o których mowa w części III ust. 1 i 2 załącznika nr 2 do rozporządzenia	57%	-	-	1,75	100%
Zastosowanie herbicydów	5%	1,25	-	-	6%
Niewykonywanie któregokolwiek z określonych przez doradcę rolnośrodowiskowego podstawowych zabiegów pielęgnacyjnych w sadzie lub wykonanie któregokolwiek z tych zabiegów niezgodnie ze wskazaniami tego doradcy	5%	1,25	-	-	6%
Niewykonywanie żadnego z określonych przez doradcę rolnośrodowiskowego podstawowych zabiegów pielęgnacyjnych w sadzie lub wykonanie ich niezgodnie ze wskazaniami tego doradcy	20%	1,25	-	-	25%
Niewykoszenie lub niewypasanie	5%	1,25	-	-	6%
Niezłożenie ściętej biomasy w pryzmy, w tym pryzmy balotowe,	10%	1,25	-	-	13%

stogi lub brogi lub jej nieusunięcie w odpowiednim terminie lub nierozdrobnienie skoszonej biomasy					
IV. Pakiet 4. Cenne siedliska i zagrożone gatunki ptaków na obszarach Natura 2000 i Pakiet 5. Cenne siedliska poza obszarami Natura 2000					
Zastosowanie wałowania	50%	–	1,5	–	75%
Zastosowanie komunalnych osadów ściekowych	25%	–	1,5	–	38%
Zastosowanie podsiewu – bez uprawy powierzchniowej gleby	25%	–	1,5	–	38%
Zastosowanie podsiewu – z zastosowaniem uprawy powierzchniowej gleby	50%	–	1,5	–	75%
Zastosowanie włókowania w okresie:					
– od dnia 1 kwietnia do dnia 1 września na obszarach nizinnych (do 300 m n.p.m.)	20%	–	1,5	–	30%
– od dnia 15 kwietnia do dnia 1 września na obszarach wyżynnych i górskich (powyżej 300 m n.p.m.)					
Zastosowanie środków ochrony roślin, z wyjątkiem selektywnego i miejscowego niszczenia uciążliwych gatunków inwazyjnych z zastosowaniem odpowiedniego sprzętu (np. mazaczy herbicydowych)	15%	–	1,5	–	23%
Stworzenie nowych, rozbudowa i odtworzenie istniejących systemów melioracyjnych, z wyjątkiem konstrukcji urządzeń mających na celu dostosowanie po-	57%	–	–	1,75	100%

ziomu wód, wykorzystując istniejące systemy melioracyjne do wymogów siedliskowych gatunków lub siedlisk będących przedmiotem ochrony w danym wariancie					
Składowanie biomasy wśród kęp drzew i zarośli, w rowach, jarach i innych obniżeniach terenu (położonych na działkach zadeklarowanych we wniosku o przyznanie płatności rolno-środowiskowo-klimatycznej)	10%	1,25	–	–	13%
Wariant 4.1. Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe i Wariant 5.1. Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe					
Zastosowanie pastwiskowego sposobu użytkowania	57%	–	–	1,75	100%
Zastosowanie nawożenia lub wapnowania	10%	–	1,5	–	15%
Mechaniczne zniszczenie struktury gleby, w tym przez bronowanie lub przeorywanie	50%	–	1,5	–	75%
Zastosowanie innej niż wskazana częstotliwości koszenia lub niewykoszenie, lub wykoszenie w nieodpowiednim terminie	33%	–	1,5	–	50%
Niezłożenie ściętej biomasy w przyzmy, w tym przyzmy balotowe, stogi lub brogi lub jej nieusuniecie w odpowiednim terminie, lub pozostawienie na działce rolnej rozdrobnionej biomasy	33%	–	1,5	–	50%
Nieusunięcie z działki rolnej do dnia 1 marca kolejnego roku biomasy ułożonej w przyzmy, w	25%	1,25	–	–	31%

tym przyzmy balotowe, stogi lub brogi					
Pozostawienie mniejszej niż 15% nieszkoszonej powierzchni działki rolnej	5%	1,25	–	–	6%
Pozostawienie większej niż 20%, lecz mniejszej niż 50% nieszkoszonej powierzchni działki rolnej	10%	1,25	–	–	13%
Pozostawienie większej niż 50% nieszkoszonej powierzchni działki rolnej	25%	1,25	–	–	31%
Pozostawienie nieszkoszonej niewłaściwej części działki rolnej, w szczególności innej niż zaznaczona na materiale graficznym	10%	1,25	–	–	13%
Wypasanie w nieodpowiednim terminie	15%	1,25	–	–	19%
Nieprzestrzeganie dopuszczonego poziomu obsady zwierząt	10%	–	1,5	–	15%
Wariant 4.2. Zalewowe łąki selernicowe i słonorośla i Wariant 5.2. Zalewowe łąki selernicowe i słonorośla					
Zastosowanie nawożenia lub wapnowania	10%	–	1,5	–	15%
Mechaniczne zniszczenie struktury gleby, w tym przez bronowanie lub przeorywanie	50%	–	1,5	–	75%
Użytkowanie kośne i kośno-pastwiskowe					
Zastosowanie innej niż wskazana częstotliwości koszenia lub niewykoszenie, lub wykoszenie w nieodpowiednim terminie	33%	–	1,5	–	50%
Niezłożenie ściętej biomasy w przyzmy, w tym przyzmy balotowe, stogi lub brogi lub jej nieusunięcie w odpowiednim terminie, lub	33%	–	1,5	–	50%

pozostawienie na działce rolnej rozdrobnionej biomasy					
Nieusunięcie z działki rolnej do dnia 1 marca kolejnego roku biomasy ułożonej w przyzmy, w tym przyzmy balotowe, stogi lub brogi	25%	1,25	–	–	31%
Pozostawienie mniejszej niż 15% nieskoszonej powierzchni działki rolnej	5%	1,25	–	–	6%
Pozostawienie większej niż 20%, lecz mniejszej niż 50% nieskoszonej powierzchni działki rolnej	10%	1,25	–	–	13%
Pozostawienie większej niż 50% nieskoszonej powierzchni działki rolnej	25%	1,25	–	–	31%
Pozostawienie nieskoszonej niewłaściwej części działki rolnej, w szczególności innej niż zaznaczona na materiale graficznym	10%	1,25	–	–	13%
Wypasanie w nieodpowiednim terminie	15%	1,25	–	–	19%
Nieprzestrzeganie dopuszczonego poziomu obsady zwierząt	10%	–	1,5	–	15%
Użytkowanie pastwiskowe					
Niewypasanie lub wypasanie w nieodpowiednim terminie	33%	–	1,5	–	50%
Nieprzestrzeganie dopuszczonego poziomu obsady zwierząt	20%	–	1,5	–	30%
Niewykoszenie niedojadów lub wykoszenie niedojadów w nieodpowiednim terminie	5%	1,25	–	–	6%
Niezłożenie ściętej biomasy z niedojadów w przyzmy, w tym przyzmy balotowe, stogi lub brogi	33%	–	1,5	–	50%

lub jej nieusunięcie w odpowiednim terminie, lub pozostawienie na działce rolnej rozdrobnionej biomasy z niedojadów					
Nieusunięcie z działki rolnej do dnia 1 marca kolejnego roku biomasy z niedojadów ułożonej w przyzmy, w tym przyzmy balotowe, stogi lub brogi	25%	1,25	–	–	31%
Wariant 4.3. Murawy i Wariant 5.3. Murawy					
Zastosowanie nawożenia lub wapnowania	10%	–	1,5	–	15%
Mechaniczne zniszczenie struktury gleby, w tym przez bronowanie lub przeorywanie	50%	–	1,5	–	75%
Użytkowanie pastwiskowe					
Niewypasanie lub wypasanie w nieodpowiednim terminie	33%	–	1,5	–	50%
Nieprzestrzeganie dopuszczonego poziomu obsady zwierząt	20%	–	1,5	–	30%
Niewykoszenie niedojadów lub wykoszenie ich z zastosowaniem innej niż wskazana częstotliwości lub w nieodpowiednim terminie	5%	1,25	–	–	6%
Niezłożenie ściętej biomasy z niedojadów w przyzmy, w tym przyzmy balotowe, stogi lub brogi lub jej nieusunięcie w odpowiednim terminie, lub pozostawienie na działce rolnej rozdrobnionej biomasy z niedojadów	33%	–	1,5	–	50%
Nieusunięcie z działki rolnej do dnia 1 marca kolejnego roku biomasy z niedojadów ułożonej w	25%	1,25	–	–	31%

przmy, w tym przmy balotowe, stogi lub brogi					
Użytkowanie kośne i kośno-pastwiskowe					
Zastosowanie innej niż wskazana częstotliwości koszenia lub niewykoszenie, lub wykoszenie w nieodpowiednim terminie	33%	–	1,5	–	50%
Niezłożenie ściętej biomasy w przmy, w tym przmy balotowe, stogi lub brogi lub jej nieusunięcie w odpowiednim terminie, lub pozostawienie na działce rolnej rozdrobnionej biomasy	33%	–	1,5	–	50%
Nieusunięcie z działki rolnej do dnia 1 marca kolejnego roku biomasy ułożonej w przmy, w tym przmy balotowe, stogi lub brogi	25%	1,25	–	–	31%
Pozostawienie mniejszej niż 15% nieszkoszonej powierzchni działki rolnej	5%	1,25	–	–	6%
Pozostawienie większej niż 20%, lecz mniejszej niż 50% nieszkoszonej powierzchni działki rolnej	10%	1,25	–	–	13%
Pozostawienie większej niż 50% nieszkoszonej powierzchni działki rolnej	25%	1,25	–	–	31%
Pozostawienie nieszkoszonej niewłaściwej części działki rolnej, w szczególności innej niż zaznaczona na materiale graficznym	10%	1,25	–	–	13%
Wypasanie w nieodpowiednim terminie	15%	1,25	–	–	19%
Nieprzestrzeganie dopuszczonego poziomu obsady zwierząt	10%	–	1,5	–	15%

Wariant 4.4. Półnaturalne łąki wilgotne i Wariant 5.4. Półnaturalne łąki wilgotne					
Zastosowanie pastwiskowego sposobu użytkowania	57%	–	–	1,75	100%
Przekroczenie dopuszczalnego limitu nawożenia	10%	–	1,5	–	15%
Nawożenie azotem na obszarach nawożonych przez namuły rzeczne	20%	–	1,5	–	30%
Zastosowanie wapnowania	10%	–	1,5	–	15%
Mechaniczne zniszczenie struktury gleby, w tym przez bronowanie lub przeorywanie	50%	–	1,5	–	75%
Zastosowanie innej niż wskazana częstotliwości koszenia lub niewykoszenie, lub wykoszenie w nieodpowiednim terminie	33%	–	1,5	–	50%
Pozostawienie mniejszej niż 15% nieszkoszonej powierzchni działki rolnej	5%	1,25	–	–	6%
Pozostawienie większej niż 20%, lecz mniejszej niż 50% nieszkoszonej powierzchni działki rolnej	10%	1,25	–	–	13%
Pozostawienie większej niż 50% nieszkoszonej powierzchni działki rolnej	25%	1,25	–	–	31%
Pozostawienie nieszkoszonej niewłaściwej części działki rolnej, w szczególności innej niż zaznaczona na materiale graficznym	10%	1,25	–	–	13%
Niezłożenie ściętej biomasy w pryzmy, w tym pryzmy balotowe, stogi lub brogi lub jej nieusunięcie w odpowiednim terminie, lub pozostawienie na działce rolnej rozdrobnionej biomasy	33%	–	1,5	–	50%

Nieusunięcie z działki rolnej do dnia 1 marca kolejnego roku biomasy ułożonej w przyzmy, w tym przyzmy balotowe, stogi lub brogi	25%	1,25	–	–	31%
Wypasanie w nieodpowiednim terminie	15%	1,25	–	–	19%
Nieprzestrzeganie dopuszczonego poziomu obsady zwierząt	10%	–	1,5	–	15%
Wariant 4.5. Półnaturalne łąki świeże i Wariant 5.5. Półnaturalne łąki świeże					
Przekroczenie dopuszczalnego limitu nawożenia	10%	–	1,5	–	15%
Nawożenie azotem na obszarach nawożonych przez namuły rzeczne	10%	–	1,5	–	15%
Mechaniczne zniszczenie struktury gleby, w tym przez bronowanie lub przeorywanie	50%	–	1,5	–	75%
Zastosowanie wapnowania bez wykonania niezbędnych w tym zakresie analiz gleby i bez uzgodnienia z ekspertem przyrodniczym	10%	–	1,5	–	15%
Użytkowanie kośne i kośno-pastwiskowe					
Zastosowanie innej niż wskazana częstotliwości koszenia lub niewykoszenie, lub wykoszenie w nieodpowiednim terminie	33%	–	1,5	–	50%
Niezłożenie ściętej biomasy w przyzmy, w tym przyzmy balotowe, stogi lub brogi lub jej nieusunięcie w odpowiednim terminie, lub pozostawienie na działce rolnej rozdrobnionej biomasy	33%	–	1,5	–	50%

Nieusunięcie z działki rolnej do dnia 1 marca kolejnego roku biomasy ułożonej w przyzmy, w tym przyzmy balotowe, stogi lub brogi	25%	1,25	–	–	31%
Pozostawienie mniejszej niż 15% nieskoszonej powierzchni działki rolnej	5%	1,25	–	–	6%
Pozostawienie większej niż 20%, lecz mniejszej niż 50% nieskoszonej powierzchni działki rolnej	10%	1,25	–	–	13%
Pozostawienie większej niż 50% nieskoszonej powierzchni działki rolnej	25%	1,25	–	–	31%
Pozostawienie nieskoszonej niewłaściwej części działki rolnej, w szczególności innej niż zaznaczona na materiale graficznym	10%	1,25	–	–	13%
Wypasanie w nieodpowiednim terminie	15%	1,25	–	–	19%
Nieprzestrzeganie dopuszczonego poziomu obsady zwierząt	10%	–	1,5	–	15%
Użytkowanie pastwiskowe					
Niewypasanie lub wypasanie w nieodpowiednim terminie	33%	–	1,5	–	50%
Nieprzestrzeganie dopuszczonego poziomu obsady zwierząt	20%	–	1,5	–	30%
Niewykoszenie niedojadów lub wykoszenie niedojadów w nieodpowiednim terminie	5%	1,25	–	–	6%
Niezłożenie ściętej biomasy z niedojadów w przyzmy, w tym przyzmy balotowe, stogi lub brogi lub jej nieusunięcie w odpowiednim terminie, lub pozostawienie	33%	–	1,5	–	50%

na działce rolnej rozdrobnionej biomasy z niedojadów					
Nieusunięcie z działki rolnej do dnia 1 marca kolejnego roku biomasy z niedojadów ułożonej w przyzmy, w tym przyzmy balotowe, stogi lub brogi	25%	1,25	–	–	31%
Wariant 4.6.1. Torfowiska – wymogi obowiązkowe i Wariant 5.6.1. Torfowiska – wymogi obowiązkowe i Wariant 4.6.2. Torfowiska – wymogi obowiązkowe i uzupełniające i Wariant 5.6.2. Torfowiska – wymogi obowiązkowe i uzupełniające					
Wymogi obowiązkowe					
Wydobycie torfu	57%	–	–	1,75	100%
Zalesienie	57%	–	–	1,75	100%
Zastosowanie nawożenia lub wapnowania	57%	–	–	1,75	100%
Pozostawienie rozdrobnionej biomasy	30%	–	–	1,75	53%
Mechaniczne zniszczenie struktury gleby, w tym przez bronowanie lub przeorywanie lub wykorzystywanie sprzętu mechanicznego powodującego naruszenie wierzchniej warstwy gleby	57%	–	–	1,75	100%
Nieusunięcie odpadów pochodzenia antropogenicznego	20%	–	–	1,75	35%
Niewycięcie lub wycięcie w nieodpowiednim terminie zarośli i podrostu drzew	25%	–	1,5	–	38%
Zastosowanie innej niż wskazana częstotliwości koszenia powierzchni, na której występują odrośla drzew i krzewów, lub innej niż wskazana częstotliwości wycinania tych odrośli	15%	–	1,5	–	23%

Niewykoszenie powierzchni, na której występują odrośla drzew i krzewów lub niewycinanie tych odrośli, lub koszenie powierzchni, na której występują odrośla drzew i krzewów w nieodpowiednim terminie, lub wycinanie tych odrośli w nieodpowiednim terminie	50%	1,25	–	–	60%
Niezłożenie ściętej biomasy w pryzmy, w tym pryzmy balotowe, stogi lub brogi lub jej nieusunięcie w odpowiednim terminie, lub pozostawienie na działce rolnej rozdrobnionej biomasy	33%	–	1,5	–	50%
Nieusunięcie z działki rolnej do dnia 1 marca kolejnego roku biomasy ułożonej w pryzmy, w tym pryzmy balotowe, stogi lub brogi	25%	1,25	–	–	31%
Wymogi uzupełniające					
Zastosowanie pastwiskowego lub kośno-pastwiskowego sposobu użytkowania	57%	–	–	1,75	100%
Zastosowanie innej niż wskazana częstotliwości koszenia runi lub niekoszenie runi, lub koszenie runi w nieodpowiednim terminie	33%	–	1,5	–	50%
Pozostawienie większej niż 20%, lecz mniejszej niż 50% nieskoszonyj powierzchni działki rolnej	10%	1,25	–	–	13%
Pozostawienie większej niż 50% nieskoszonyj powierzchni działki rolnej	25%	1,25	–	–	31%

Pozostawienie nieskoszonej niewłaściwej części działki rolnej, w szczególności innej niż zaznaczona na materiale graficznym	10%	1,25	–	–	13%
Niezłożenie ściętej biomasy w pryzmy, w tym pryzmy balotowe, stogi lub brogi lub jej nieusunięcie w odpowiednim terminie, lub pozostawienie na działce rolnej rozdrobnionej biomasy	33%	–	1,5	–	50%
Nieusunięcie z działki rolnej do dnia 1 marca kolejnego roku biomasy ułożonej w pryzmy, w tym pryzmy balotowe, stogi lub brogi	25%	1,25	–	–	31%
Wariant 4.7. Ekstensywne użytkowanie na obszarach specjalnej ochrony ptaków (OSO)					
Zastosowanie naprzemiennego sposobu użytkowania	4%	1,25	–	–	5%
Przekroczenie dopuszczalnego limitu nawożenia	10%	–	1,5	–	15%
Nawożenie azotem na obszarach nawożonych przez namuły rzeczne	10%	–	1,5	–	15%
Wykonanie jakichkolwiek zabiegów agrotechnicznych innych niż bronowanie i przeorywanie lub zabiegów pielęgnacyjnych w terminie od dnia 1 kwietnia do terminu pierwszego pokosu lub w przypadku użytkowania pastwiskowego – do dnia 15 czerwca	20%	–	1,5	–	30%
Mechaniczne zniszczenie struktury gleby, w tym przez bronowanie lub przeorywanie	50%	–	1,5	–	75%

Użytkowanie kośne i kośno-pastwiskowe					
Zastosowanie innej niż wskazana częstotliwości koszenia lub niewykoszenie, lub wykoszenie w nieodpowiednim terminie	33%	–	1,5	–	50%
Niezłożenie ściętej biomasy w przyzmy, w tym przyzmy balotowe, stogi lub brogi lub jej nieusunięcie w odpowiednim terminie, lub pozostawienie na działce rolnej rozdrobnionej biomasy	33%	–	1,5	–	50%
Nieusunięcie z działki rolnej do dnia 1 marca kolejnego roku biomasy ułożonej w przyzmy, w tym przyzmy balotowe, stogi lub brogi	25%	1,25	–	–	31%
Pozostawienie mniejszej niż 15% nieskoszonych powierzchni działki rolnej	5%	1,25	–	–	6%
Pozostawienie większej niż 20%, lecz mniejszej niż 50% nieskoszonych powierzchni działki rolnej	10%	1,25	–	–	13%
Pozostawienie większej niż 50% nieskoszonych powierzchni działki rolnej	15%	1,25	–	–	31%
Pozostawienie nieskoszonych niewłaściwej części działki rolnej, w szczególności innej niż zaznaczona na materiale graficznym	10%	1,25	–	–	13%
Wypasanie w nieodpowiednim terminie	15%	1,25	–	–	19%

Nieprzestrzeganie dopuszczonego poziomu obsady zwierząt	10%	–	1,5	–	15%
Użytkowanie pastwiskowe					
Niewypasanie lub wypasanie w nieodpowiednim terminie	33%	–	1,5	–	50%
Nieprzestrzeganie dopuszczonego poziomu obsady zwierząt	20%	–	1,5	–	30%
Niewykoszenie niedojadów lub wykoszenie ich z zastosowaniem innej niż wskazana częstotliwości lub w nieodpowiednim terminie	5%	1,25	–	–	6%
Niezłożenie ściętej biomasy z niedojadów w przyzmy, w tym przyzmy balotowe, stogi lub brogi lub jej nieusunięcie w odpowiednim terminie, lub pozostawienie na działce rolnej rozdrobnionej biomasy z niedojadów	33%	–	1,5	–	50%
Nieusunięcie z działki rolnej do dnia 1 marca kolejnego roku biomasy z niedojadów ułożonej w przyzmy, w tym przyzmy balotowe, stogi lub brogi	25%	1,25	–	–	31%
Wariant 4.8. Ochrona siedlisk lęgowych ptaków: rycyka, kszyka, krwawodzioba lub czajki					
Zastosowanie naprzemiennego sposobu użytkowania	4%	1,25	–	–	5%
Zastosowanie wapnowania	10%	–	1,5	–	15%
Mechaniczne zniszczenie struktury gleby, w tym przez bronowanie lub przeorywanie	50%	–	1,5	–	75%
Wykonanie jakichkolwiek zabiegów agrotechnicznych innych niż bronowanie i przeorywanie lub zabiegów pielęgnacyjnych w terminie od dnia 1 kwietnia do	20%	–	1,5	–	30%

terminu pierwszego pokosu lub w przypadku użytkowania pastwiskowego – do dnia 15 czerwca					
Zastosowanie nawożenia – w przypadku użytkowania kośno-pastwiskowego i pastwiskowego	10%	–	1,5	–	15%
Użytkowanie kośne i kośno-pastwiskowe					
Zastosowanie innej niż wskazana częstotliwości koszenia lub niewykoszenie, lub wykoszenie w nieodpowiednim terminie	33%	–	1,5	–	50%
Niezłożenie ściętej biomasy w przyzmy, w tym przyzmy balotowe, stogi lub brogi lub jej nieusunięcie w odpowiednim terminie, lub pozostawienie na działce rolnej rozdrobnionej biomasy	33%	–	1,5	–	50%
Nieusunięcie z działki rolnej do dnia 1 marca kolejnego roku biomasy ułożonej w przyzmy, w tym przyzmy balotowe, stogi lub brogi	25%	1,25	–	–	31%
Pozostawienie mniejszej niż 15% nieskoszonych powierzchni działki rolnej	5%	1,25	–	–	6%
Pozostawienie większej niż 20%, lecz mniejszej niż 50% nieskoszonych powierzchni działki rolnej	10%	1,25	–	–	13%
Pozostawienie większej niż 50% nieskoszonych powierzchni działki rolnej	15%	1,25	–	–	31%
Pozostawienie nieskoszonej niewłaściwej części działki rolnej, w szczególności innej niż zaznaczona na materiale graficznym	10%	1,25	–	–	13%

Wypasanie w nieodpowiednim terminie	15%	1,25	-	-	19%
Nieprzestrzeganie dopuszczonego poziomu obsady zwierząt	10%	1,5	-	-	15%
Przekroczenie dopuszczalnego limitu nawożenia	10%	-	1,5	-	15%
Nawożenie azotem na obszarach nawożonych przez namuły rzeczne	10%	-	1,5	-	15%
Użytkowanie pastwiskowe					
Niewypasanie lub wypasanie w nieodpowiednim terminie	33%	-	1,5	-	50%
Nieprzestrzeganie dopuszczonego poziomu obsady zwierząt	20%	-	1,5	-	30%
Niewykoszenie niedojądów lub wykoszenie ich z zastosowaniem innej niż wskazana częstotliwości lub w nieodpowiednim terminie	5%	1,25	-	-	6%
Niezłożenie ściętej biomasy z niedojądów w pryzmy, w tym pryzmy balotowe, stogi lub brogi lub jej nieusunięcie w odpowiednim terminie, lub pozostawienie na działce rolnej rozdrobnionej biomasy z niedojądów	33%	-	1,5	-	50%
Nieusunięcie z działki rolnej do dnia 1 marca kolejnego roku biomasy z niedojądów ułożonej w pryzmy, w tym pryzmy balotowe, stogi lub brogi	25%	1,25	-	-	31%
Wariant 4.9. Ochrona siedlisk lęgowych ptaków: wodniczki					
Zastosowanie naprzemiennego sposobu użytkowania	4%	1,25	-	-	5%
Zastosowanie pastwiskowego sposobu użytkowania	57%	-	-	1,75	100%

Zastosowanie nawożenia lub wapnowania	10%	–	1,5	–	15%
Mechaniczne zniszczenie struktury gleby, w tym przez bronowanie lub przeorywanie	50%	–	1,5	–	75%
Wykonanie jakichkolwiek zabiegów agrotechnicznych innych niż bronowanie i przeorywanie lub zabiegów pielęgnacyjnych w terminie od dnia 1 kwietnia do terminu pierwszego pokosu	20%	–	1,5	–	30%
Zastosowanie innej niż wskazana częstotliwości koszenia lub nie wykoszenie, lub wykoszenie w nieodpowiednim terminie	33%	–	1,5	–	50%
Pozostawienie mniejszej niż 15% nieskoszonych powierzchni działki rolnej	5%	1,25	–	–	6%
Pozostawienie większej niż 85% nieskoszonych powierzchni działki rolnej	25%	1,25	–	–	31%
Pozostawienie nieskoszonej niewłaściwej części działki rolnej, w szczególności innej niż zaznaczona na materiale graficznym	10%	1,25	–	–	13%
Niezłożenie ściętej biomasy w pryzmy, w tym pryzmy balotowe, stogi lub brogi lub jej nieusunięcie w odpowiednim terminie, lub pozostawienie na działce rolnej rozdrobnionej biomasy	33%	–	1,5	–	50%
Nieusunięcie z działki rolnej do dnia 1 marca kolejnego roku biomasy ułożonej w pryzmy, w tym pryzmy balotowe, stogi lub brogi	25%	1,25	–	–	31%

Wypasanie w nieodpowiednim terminie	15%	–	1,5	–	19%
Nieprzestrzeganie dopuszczonego poziomu obsady zwierząt	10%	–	1,5	–	15%
Wariant 4.10. Ochrona siedlisk lęgowych ptaków: dubelta lub kulika wielkiego					
Zastosowanie naprzemiennego sposobu użytkowania	4%	1,25	–	–	5%
Zastosowanie wapnowania	10%	–	1,5	–	15%
Mechaniczne zniszczenie struktury gleby, w tym przez bronowanie lub przeorywanie	50%	–	1,5	–	75%
Zastosowanie nawożenia – w przypadku użytkowania kośno-pastwiskowego i pastwiskowego	10%	–	1,5	–	15%
Wykonanie jakichkolwiek zabiegów agrotechnicznych innych niż bronowanie i przeorywanie lub zabiegów pielęgnacyjnych w terminie: 1) od dnia 1 kwietnia do terminu pierwszego pokosu – w przypadku użytkowania kośnego i kośno-pastwiskowego lub 2) do dnia 10 lipca – w przypadku użytkowania pastwiskowego	20%	–	1,5	–	30%
Użytkowanie kośne i kośno-pastwiskowe					
Zastosowanie innej niż wskazana częstotliwości koszenia lub niewykoszenie, lub wykoszenie w nieodpowiednim terminie	33%	–	1,5	–	50%
Niezłożenie ściętej biomasy w przyzmy, w tym przyzmy baltowe, stogi lub brogi lub jej nieusunięcie w odpowiednim terminie, lub pozostawienie na	33%	–	1,5	–	50%

działce rolnej rozdrobnionej biomasy					
Nieusunięcie z działki rolnej do dnia 1 marca kolejnego roku biomasy ułożonej w pryzmy, w tym pryzmy balotowe, stogi lub brogi	25%	1,25	–	–	31%
Pozostawienie mniejszej niż 15% nieskoszonych powierzchni działki rolnej, a w przypadku turzycowisk – mniejszej niż 50% nieskoszonych powierzchni działki rolnej	5%	1,25	–	–	6%
Pozostawienie większej niż 20% nieskoszonych powierzchni działki rolnej, a w przypadku turzycowisk – większej niż 50% nieskoszonych powierzchni działki rolnej	10%	1,25	–	–	13%
Pozostawienie nieskoszonej niewłaściwej części działki rolnej, w szczególności innej niż zaznaczona na materiale graficznym	10%	1,25	–	–	13%
Wypasanie w nieodpowiednim terminie	15%	–	1,5	–	19%
Nieprzestrzeganie dopuszczonego poziomu obsady zwierząt	10%	–	1,5	–	15%
Przekroczenie dopuszczalnego limitu nawożenia	10%	–	1,5	–	15%
Nawożenie azotem na obszarach nawożonych przez namuły rzeczne	10%	–	1,5	–	15%
Użytkowanie pastwiskowe					
Niewypasanie lub wypasanie w nieodpowiednim terminie	33%	–	1,5	–	50%
Nieprzestrzeganie dopuszczonego poziomu obsady zwierząt	20%	–	1,5	–	30%
Niewykoszenie niedojadów lub wykoszenie ich z zastosowaniem	5%	1,25	–	–	6%

innej niż wskazana częstotliwości lub w nieodpowiednim terminie					
Niezłożenie ściętej biomasy z niedojadów w przyzmy, w tym przyzmy balotowe, stogi lub brogi lub jej nieusunięcie w odpowiednim terminie, lub pozostawienie na działce rolnej rozdrobnionej biomasy z niedojadów	33%	–	1,5	–	50%
Nieusunięcie z działki rolnej do dnia 1 marca kolejnego roku biomasy z niedojadów ułożonej w przyzmy, w tym przyzmy balotowe, stogi lub brogi	25%	1,25	–	–	31%
Wariant 4.11. Ochrona siedlisk lęgowych ptaków: derkacza					
Zastosowanie naprzemiennego sposobu użytkowania	4%	1,25	–	–	5%
Zastosowanie pastwiskowego sposobu użytkowania	57%	–	–	1,75	100%
Zastosowanie nawożenia lub wapnowania	10%	–	1,5	–	15%
Mechaniczne zniszczenie struktury gleby, w tym przez bronowanie lub przeorywanie	57%	–	–	1,75	100%
Wykonanie jakichkolwiek zabiegów agrotechnicznych innych niż bronowanie i przeorywanie lub zabiegów pielęgnacyjnych w terminie od dnia 1 kwietnia do terminu pierwszego pokosu	20%	–	1,5	–	30%
Niewykoszenie lub wykoszenie w nieodpowiednim terminie	33%	–	1,5	–	50%
Pozostawienie mniejszej niż 15% nieskoszonych powierzchni działki rolnej	5%	1,25	–	–	6%

Pozostawienie większej niż 20%, lecz mniejszej niż 50% nieskoszonej powierzchni działki rolnej	10%	1,25	–	–	13%
Pozostawienie większej niż 50% nieskoszonej powierzchni działki rolnej	25%	1,25	–	–	31%
Pozostawienie nieskoszonej niewłaściwej części działki rolnej, w szczególności innej niż zaznaczona na materiale graficznym	10%	1,25	–	–	13%
Niezłożenie ściętej biomasy w przyzmy, w tym przyzmy balotowe, stogi lub brogi lub jej nieusunięcie w odpowiednim terminie, lub pozostawienie na działce rolnej rozdrobnionej biomasy	33%	–	1,5	–	50%
Nieusunięcie z działki rolnej do dnia 1 marca kolejnego roku biomasy ułożonej w przyzmy, w tym przyzmy balotowe, stogi lub brogi	25%	1,25	–	–	31%
Wypasanie w nieodpowiednim terminie	15%	–	1,5	–	19%
Nieprzestrzeganie dopuszczonego poziomu obsady zwierząt	10%	–	1,5	–	15%
V. Pakiet 6. Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych roślin w rolnictwie					
Wariant 6.1. Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych roślin w rolnictwie – w przypadku uprawy					
W pierwszym lub czwartym roku uprawy rośliny danej odmiany regionalnej lub amatorskiej zarejestrowanej w krajowym rejestrze do uprawy tej rośliny nie został wykorzystany kwalifikowany materiał siewny	50%	–	–	1,75	88%